

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOSINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

AURA LUCEAFĂRULUI – MIHAIL EMINESCU¹

Prof. Dr. Gheorghe Constantin NISTOROIU

*„Eminescu este și rămâne cea mai strălucită
 încarnație a geniului românesc!”*

(Octavian Goga)

*„Fruntea poetului a fost plămădită în ridicătură zeiască,
 să fie peste toate frumusețile și peste linia orizontului!”*

(Pantelimon Vizirescu)

Demnul urmaș al **Voievozilor lirici Eminescu și Alecsandri** care, au creat frumoasa, armonioasa, adevărata limbă poetică de geniu pentru slova sublimă dacoromână a fost **ilustrul învățător** vasluian, remarcabil prozator și poet de factură eminesciană, **Alexandru Vlahuță**, care ne poartă pe firul de borangic, brodat artistic cu amintirile sale luminoase despre **Luceafărul Eminescu**, din vremea anului

1879, când a fost cu un amic de-al său la Profetul liric, ce locuia sărac dar bogat spiritual pe Podul Mogoșoaiei, *„într-o odaie largă în care avea un pat simplu, trei scaune de lemn, o masă lungă de brad, pătată de cerneală, cărți multe, ticsite pe nouă poliți mari ca de vreo patru metri, o mașină de cafea pe sobă, un cuțar vechi...”*

Cel care l-a însoțit pe Vlahuță era o cunoștiință de-a Eminului din Dumbrava copilăriei lor. Circa o oră, cei doi amici au vorbit despre telepatie, la care Vlahuță a rămas mut de uimire.

„Sficios, continuă vasluianul, mă uitam la Eminescu. Eram așa de fericit că-l văd. Mi se părea un zeu tânăr, frumos și blînd, cu părul lui negru, undulat, de sub care se dezvelea o frunte mare, palid la față, cu ochii duși, osteniți de gînduri, mustața tunsă puțin, gura mică și-n toate ale lui o expresie de-o nespusă bunătate și melancolie. Avea un glas profund, muzical, umbrit într-o surdină dulce, misterioasă, care dădea cuvintelor o vibrație particulară, ca și cum veneau de departe, dintr-o lume necunoscută nouă... El era pe-atunci redactor la ziarul Timpul.

„Timpul”, căruia i-a dăruit profetismul său, dar care i-a consumat în mare măsură vremea vieții.

Conștiincios și muncitor peste măsură, de multe ori Eminescu ducea singur greutățile gazetei. Cîte nopți petrecute cu condeiul în mînă! Ș-a doua zi, palid, nepieptănat, plin de cerneală pe degete, c-un teanc mare de foi scrise intra în tipografie, unde rînduia materia, redacta informații, făcea corecturi și numai

¹ Gheorghe Constantin NISTOROIU, 15 Iunie 2023. Brusturi, Neamț

sara, când gazeta începea să se vînture la roată, atunci își aducea și el aminte că e trudit și n-a mâncat nimic în ziua aceea.

Îmi pun mîinile la ochi și trec repede peste acest șir de ani, în cari **Eminescu și-a dat cea mai scumpă și mai nobilă parte din viața și inteligența lui pentru... o mizerabilă bucățică de pîine**. Cînd veneau căldurile nesuferite ale verei, patronii de la **Timpul** plecau toți pe la băi. Eminescu sta neclintit în București, **mistuindu-se și luptînd pînă la jertfă** pentru onoarea și triumful altora, soldat credincios și nefericit...

Oameni ca Eminescu răsar la depărtări de veacuri în existența unui popor... Cititor pasionat, el era unul din cei mai adînci cunoscători ai limbii, literaturii și istoriei noastre din cele mai întunecate vremuri. De multe ori a trebuit să-și dea paraua gurii pentru un manuscris vechi, ori o carte rară descoperită în vrafurile muzeizite ale vrunei buchinist.

Figurile marilor voievozi și întîmplările din vechime, de mult ce le gîndise, se deșteptau în el clare ca niște evocări din propria lui viață. Bătrînul Mircea și bătălia de la Rovine cu acei sprinteni călăreți ce „roiesc după un semn și în caii lor sălbatici bat cu scările de lemn” sînt viziuni puternice, e o lume vie, pe care poetul o vede deslușit în toate detaliile, și de aceea ne-o descrie așa de plastic și de sugestiv.

Eminescu a fost pregătit sub toate raporturile de a croi un drum nou în literatura românilor. Niciodată nu s-a văzut la noi un temperament de artist complet de-o cultură așa de vastă și de-o originalitate atît de puternică.” (A. Vlahuță, *Versuri și Proză*, Ed. Eminescu, București, Piața Scînteii 1, 1981, p. 273-276)

CEL MAI MARE DOR AL LUI EMINESCU A FOST ÎNTREGIREA ȚĂRILOR VALAHE-ROMÂNEȘTI!

El a anticipat Unirea cea Mare a Românilor, în spiritul integralității etosului dacoromân în pantheonul lui sacru, sub cumpăna dreaptă a unui brav Voievod, de genă și simțire românească, de biruință pămînteană și jertfă cerească, așa cum au fost **Burebista cel Mare, Decebal, Ioniță Asan, Basarab I, Mircea cel Mare, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș, Radu de la Afumați, Petru Rareș, Mihai Viteazul, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu, Cuza**.

Unirea politică s-a făcut cu sacrificiul a cca. un milion de martiri, purtați în jertfă și biruință de mării lor Comandanți militari, dar neghiobia regală dinastică a *guvernă*t la destrămarea Unității.

Cel care era atunci pe tronul Domnitorului Cuza, pe care l-a uzurpat împreună cu liberalii roșii-*iluminați*, era monarh doar al propriei dinastii străine, care secătuia și împila poporul zi de zi la **Carol său**, și nu suporta, ca **Regele poeziei – Mihail Eminescu să fie Trâmbița Dreptății**, poporului drept măritor creștin întru deșteptarea, libertatea, demnitatea și eliberarea sa.

Carol I, căruia **limba română îi încleșta permanent gura îngustă, turtită**, Oculta externă și internă, cu sprijinul **roșilor** liberali ai înavușirii pe orice cale, țeseau de zor planul diabolic în acea societate frivolă, nepăsătoare la genii, pedagogi, profeți ai Neamului, lucrînd cu migală la uciderea **Profetului înțelepciunii valahe**, a **celui mai mare Poet** și a **celui mai mare ROMÂN** al epocii lor și nu numai. Mai întîi l-au profanat, scoțându-l în *analele* lor **nebun**, apoi l-au încredințat spre *vindecare* unui medic neromân și necreștin de la Spitalul Șuțu, care probabil "fascinat" de articolul *Chestiunii evreiești*, i-a prescris injectarea cu mercur în sânge, sfârșindu-i prematur, zilele, anii, viața, timpul.

Legenda cu piatra azvârlită de un bolnav mintal în curtea spitalului e o scornire fariseică...

Ca orice mare Profet, Eminescu știa că în Destinul său se va împlini și soarta martiriului, pregătindu-se și întâmpinînd-o cu demnitatea unui Mare Cavalier trac sau Voievod liric cum era.

Urătorii de Dumnezeu și de măritorii creștini valahi i-au pregătit moartea, dar **El** a ales jertfa.

El a ales jertfa vieții, fiindcă jertfa nu este moarte. Profetul geto-dac a trăit viața întru viața poporului său, întru credința Bisericii străbune a Neamului. *„Fericirea nu stă în a trăi, ci în a ști să trăiești. Trăiește mai mult și mai frumos acela care trăiește adânc. Viața nu se măsoară numai în durată, ci și în felul în care o folosești. Și tot așa nu a muri are însemnătate. Ci scopul pentru care mori. Iată de ce **jertfa dă morții înțelesul ei cel mai înalt.**”* (Mihail Diaconescu, *Călătoria spre Zei – Roman*, Ed. Cartea Românească, 1982, p. 114)

„**ROMÂN**, mărturisea alt Mare ROMÂN, erou, martir, scriitor ilustru, poet mistic al Crucii, Părintele Ieroschimonah Daniil – Sandu Tudor, nu poate fi decât acela care este o **conștiință pururea românească, cel ce se face pe sine lumina și mărturia de fiecare clipă a acelui suflet profund, secular și nemuritor care este sufletul poporului nostru.**” (Sandu Tudor, *Universalism Românesc*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2013, p. 53)

Venerație Luceafărului nostru liric, i-au adus toate marile personalități ale Culturii, Bisericii, Artei și Poeziei, care au urmat după urcarea la Ceruri a Regelui Poeziei național-universale, precum genialul poet-scriitor Octavian Goga. *„Eminescu este și rămîne cea mai strălucită încarnație a geniului românesc. Vremea de astăzi cu toate izbânzile ei îi aparține. A biruit crezul lui. Tot viforul de dărîmare și tot avîntul de reclădire țîșnește din fulgerele lui. Prin scrisul lui Eminescu a cerut cuvînt **ideea integralității naționale cu toate atributele ei logice.**”*

Din zilele de adolescent cu o precocitate uimitoare, fiul căminarului de la Botoșani, s-a îndrumat spre acest ideal, căruia mai tîrziu i-a dat o superioară justificare teoretică. **Unitatea literară ca o formulă pregătitoare a unității politice, iată lozinca către care s-a îndrumat el, căreia de la început i-a jertfit ritmul măreț al unei creațiuni fără precedent în anele noastre.** Din primele zile, elevul lui Aron Pumnul pornit în pribegie, a simțit chemările întregului sol românesc prins atunci sub atîtea stăpîniri vitregi.

A plecat să-l cunoască și pretutindeni a pus urechea să-l audă. Limba lui literară, într-o vreme cînd grămăticii de tot soiul o drămuiau cu erezii savante, se adapă din moștenirea **„veche și înțeleaptă”** a tuturor... **El a fixat mai întîi și de un caracter definitiv tablele legii în graiul nostru.** Nu e însă numai codificatorul limbii literare. Eminescu e mai mult: **e părintele ideologiei naționale moderne în evoluția noastră. E cel dintîi ROMÂN al cărui creștet primește binecuvîntarea din cer, dar ale cărui picioare sînt înfipte pînă la glesne în pămîntul strămoșesc.**

Mai mult ca oricare altul, **el a crezut în neam, l-a simțit în adîncime, l-a înțeles în misiunea lui istorică.** Veacurile i-au strigat de departe, dincolo de **„scripturile bătrîne”**, i s-a mărturisit misterul geto-trac al începutului, i-a strălucit epopeea de la **o mie patru sute**, și l-au durut toate chinurile facerii de astăzi. Citiți **DOINA** lui, **cîntecul năzuințelor noastre eterne: e cea mai categorică evanghelie politică a românismului.**

Părintele **Constantin Galeriu**, unul dintre Stâlpii Ortodoxiei românești și universale, ilustru predicator, scriitor, eminescolog, mărturisea, citez din memorie, că, **„Eminescu dacă ar fi scris doar Doina, ar fi rămas în anele scrisului ca artă pură, un mare Geniu!”**

„Pentru că politica națională întemeiată pe puritatea de sînge și pe încercuirea în tradițiunile noastre seculare ca și pe excluderea străinului exploatator, n-a avut un mai luminos doctrinar decît pe poetul Luceafărului... Eminescu, poetul, e cel mai echilibrat creier politic al României în creștere. Citiți articolele lui și veți vedea că stați în fața unei axiome de valoare permanentă. Ele pot fi invocate la tot pasul ca un îndreptar de pedagogie națională.” (Octavian Goga, Discurs rostit la Sîn-Nicolaul-Mare, în *Precursori*, Ed. Minerva, București-1989, p. 103-104)

Un mare **Poet al Crucii – Pantelimon Vizirescu**, un „protejat” al **Fecioarei MARIA**, de fapt, toți Marii Poeți ai Crucii și Marii Poeți religioși valahi sunt sub ocrotirea directă a **Milosârdei Maicii Domnului**, în vremea când comunismul crea Infernul Penitenciar, **Fecioara Maria – Fiica și Mama Neamului nostru geto-dac**, i-a apărut în vis, spunându-i să se întoarcă în Casa părintească, unde nu va fi prins. Pantelimon a ascultat îndemnul Mult milosârdei Crăieșe a Cerului și a Pământului și vreme de **19 ani** a stat sub acoperișul părintesc și sub acoperământul Măicuței Domnului, căreia i-a închinat în acel răgaz tainic, un volum sublim de poezii. N-a fost ocolit de suferință și de jerfă, fiindcă cele două mari virtuți îl înfrățesc cu virtutea supremă – IUBIREA, pentru a se renaște spiritual întru creația religioasă, din care să-și ia zborul spre înălțimile serafice ale Neamului său sfânt.

În „**Chipul din Mistuirea Geniului**”, poetul **Pantelimon Vizirescu** ne-a conturat cu tâlcuire serafică de geniu liric, **Aura Luceafărului**, reflectată din portretul **Poetului-nepereche**, aflat în casa sa, **decriptat în anul 1951 – În vremea îndelungatului meu exil în chilia mântuirii...**

*„De foarte mulți ani, am înaintea mea, printre puținele lucruri ce mă-nconjoară, **portretul lui Eminescu**. Îl văd aproape neconținut.* Îl privesc pe lumină de soare, sub reflexul purpuriu al amurgului, sub pâlpâiri de lampă, sub blânda mângâiere a candeliei care arde alături de icoana lui Crist. Îl privesc mereu și abia câteodată de pot izbuti să-mi lămuresc imaginea poetului în omeneasca lui înfățișare și îndeajunsă cunoaștere...Cum dai cu ochii de această icoană, te cuprinde o îndelungă uimire. Înțelegi că un chip de om a ieșit din comun.”*

Tabloul reprezenta chipul Profetului după ultima fotografie. Sub ea, semnătura poetului în facsimil, dedesubt caligrafiat frumos: **Mihail Eminescu**, mai jos anii: **1849-1889**. În dreapta portretului, semnătura de mână, Th. Mayerhofer, în partea opusă, altă semnătură, G. Rogerer et Goschl și jos de tot, tipărit în scriere rotundă: Editoru **N. C. Ghindășeanu**. Livia Maiorescu, fiica literatului, afirma că așa l-a văzut în 20 Octombrie 1883, în gară când pleca la Viena... În vremea studenției frații Vizirescu au stat în gazdă, între Nov. 1925-Feb. 1926, la familia Ghindășeanu, str. G-ral Praporgescu nr.15. Fostul moșier l-a însoțit pe Eminescu la Viena, iar tabloul a fost realizat în Capitala muzicii culte, în număr mare de exemplare, pentru a-l ajuta material pe poet. Mai avea în podul casei cca. vreo 100 de exemplare, din care unul i l-a dat lui Vizirescu.

*„Te ține în loc de la prima vedere, o **nemaiîntâlnită frumusețe bărbătească**, ai zice anume închipuită de un meșter al zugrăvelii... E un triumf al desăvârșitei armonii, în care viața a căutat o expresie unică de la micul amănunt, până la aspectul general...Părul de culoare închisă și mătășos, cum pornește rotunjindu-se în valuri delicate de deasupra frunții și a tâmplelor, cu băgare de seamă să nu le încalce hotarele, acoperă ceafa. O undă de lumină poleiește obrazul cu netezime marmoreană. Obrazul pare plămădit din aceeași substanță din care **poetul a intrupat imaginea Luceafărului ca o proprie oglindire**. În strălucire argintie se arcuiește o efigie a artei și gândirii care-ți inspiră cuvântul: **Acesta este Omul!**”*

Dincolo de tulburarea pe care i-o știm, - calm și pururi tânăr, vibrează de răsuflarea vie a iubirii trăite. Despărțind streășina privirii și adânciturile ochilor, linia nasului crește într-o fină dăltuire de proporție și contur, până la ușoara ondulare a nărilor. **E axarea figurii și profilul eminescian cu adânciri vizionare în nepătrunderi, conturul perfecțiunii sale...**

Mustața poetului acopere în întregime buza de sus, unde nu știi ce se ascunde: **zâmbetul sau suspinul, șoapta arzătoare, ori tăcerea marilor resemnări...** Buza de jos, în cumpănire cu bolta frunții, se rotunjește. Toate țin de chipul lui Eminescu și pot evoca atâtea și atâtea, ca o adevărată citire a versului său și ca o mărturisire de viață pe care simți că i-o smulgi, fără chiar să fi ascultat-o din altă parte. Cuta oblică a obrazului, pornind de la marginea nărilor către chetoarea buzelor se prelinge ca o lacrimă nestinsă

și lasă **întregul chip cu un aer statornic de mistuire lăuntrică**. E un semn în afară, o undă ce crește din viul durerilor tănuite și se demască fără voia poetului...

Fruntea poetului a uimit și a provocat atâta sfială tuturor celor care l-au văzut și cunoscut. **A fost plămădită în ridicătură zeiască, să fie peste toate frumusețile și peste linia orizontului.**

Fruntea lui Eminescu, fruntea neamului românesc peste culmile umanității! Piscul ei de măreție a crescut din măduva făpturii noastre. E o cupolă nepieritoare sub care s-a zămislit o lume ce se zbate neconținut, se tătăluiește în inimile noastre și rămâne vie dea pururi. **O frunte simfonică ridicată din sbucium și furtuni, din melodii și dezlănțuiri, arzând în dorul înseninării.**

Niciodată cuvântul **nemuritor**, cu umbletul lui printre oameni, nu s-a așternut mai bine ca pe această frunte, anume aleasă în osebirea ei de singurătate și visare. Nu se poate sta fără sfială în fața acestei **frunți cât o împărăție de mare**, - imagine ce ni s-a impus de la sine, ca s-o găsim și mai târziu într-o scrisoare a Veronicăi Micle.

De o parte și de alta, tâmplele se modelează în rotunjimi ogivale cu luminișul deschis al părților de sus și linia mlădiere a părului în desăvârșirea conturului de o măreție plină, iar sprâncenele cu îngemănări de umbre toarse din firisoare înspicate, sprijinesc pe arcadele lor, temelia bolții eminesciene. Adâncimea ochilor se deschide sub pleoapa de sus în ornamentații de petală, iar dedesubt se pierde în șențuirea melancolică a cearcănelor – adevărate praguri de mister.

Ochii poetului îți dau mult de gândit și-ți răscolesc adâncuri sufletești cu întrebări chinuitoare. Pleoapele în gingașa lor estompare, sunt grele de oboseală și tristețe. L-a silit cineva să se miște și abia stau în bătaia luminii, cu nostalgia celor petrecute și-n risipirea celor pierdute în fumul de tămâie care le înecă. **Pe pleoapele acestea de mătase în culoarea amurgului după ploaie, se zvonește apropierea nopții tragice, dar ochii din profunzimea lor, „dau orizont nemărginit singurătății”** poetului...

Privirile se duc spre a se pierde departe, în viziuni care încă își saltă umbrele cu ademeniri de jocuri vapoase. O fi uitătura geniului bolnav de suc al amar al înțeleșului vieții... Dai fuga să cunoști taina acestor ochi răvășiți de furtunile abisului și de gigantismul luptei sale. **Noptile de la Timpul... Noptile de zbucium și straje la căpătâiul Țării, de demult, de când a început să-i deslușească durerile,... din fundul veacurilor. Nopti albe cu licăr polar în bătaie de stele. Noptile împătimatele dorinți... Noptile de iluminare și coșmar în răsufarea aprinsă a versului. Noptile de suspin.**

Noptile de mistuire cu tâmplele în palme. **Noptile de foame și frig** din îmbelșugata danie a veacului, cu oameni în somptuoase chiverniseli. **Noptile cu plânsul de acasă al părinților**, înecați în poveri, mereu abătuți de grija băiatului fără noroc și a fiecărui copil răpit de gheara altei fatalități... **Noptile vântului... Noptile răzvrătite... Noptile neștiute ale lui Eminescu**, și numai ale lui, zilele și nopțile petrecute pe coarda durerii, **toate sunt aici de față, la învăluirea ochilor și a pleoapelor, cu oboseală de om și tristețe de geniu pătimit...**

Ceea ce i-a fost dat să adune, **comorile nepătrunselor taine** le-a strâns din prea plinul durerii în lucrul ce l-a făcut și în mistuitoarea mărturie a chipului, învălmășit până dincolo de limita puterilor omenești... Până la suprema împăcare cu sine: **„Ca să pot muri liniștit, pe Mine mie redă-mă!”** Și s-a redat Sieși, regăsindu-se **întreg pe toate coardele sufletului românesc și în lumina neîntinăciunii de Sus.** (Gândirea, Fondatori: Cezar Petrescu și Nichifor Crainic. Director onorific: Pan. M. Vizirescu, Anul IV, Nr.3-4/ 1995)

Este de la sine înțeleș că poetul Crucii, Pantelimon Vizirescu a fost **predestinat**, de **Fecioara Maria – Crăiasa valahă**, să ne deslușească profetic, chipul de iconă. Numai un geniu liric religios, mistic, plin

de iubire pentru Luceafăr și de incantații isihaste, serafice putea să realizeze mai mult decât cel mai mare artistic, serafica **Aură** a lui **Eminescu**.

Aura lui Eminescu fascinează prin puterea, forța și farmecul creației sale profetice, de a cataliza energii spirituale nebănuite, din care se revarsă străluminat, o pulsație ca o înfiorare divină, peste acea fenomenologie sacră, peste acea lume a esențelor spiritului dacoromân.

Având un caracter carpatin, dinamic, incitant, intransigent, fascinant, revelator și o structură genială, polivalentă de poet, filosof, profet, istoric, toate aceste naturi purtate într-un suflet zelos, religios-naționalist și înmănunchate într-o urzeală artistică de mare rafinament l-au făcut să se afirme ca un mare creator de spirit, de idealuri, de viziuni, să se desfășoare, să se aprindă, să se cuprindă între Cer și Pământ, într-o iubire de Neam și Dragostea de Dumnezeu.

În sufletul Profetului nostru, tot ce ținea de **Neam**, de **Vatră**, de **Dumnezeu**, de **Marea Crăiasă Maria-Vlaherna-Carpatina**, ținea de unitarul concept ce definește întreaga sa creație, **ENTITATE-IDENTITATE-CONTINUITATE-DĂINUIRE!**

El era fluviu, flacăra, văpaie, rug aprins. Trecutul ardea cu gloria lui nestinsă, Presentul se afla în vălvătăi seismice, iar Viitorul se prefigura, clocotind ca un vulcan aprins gata de revărsare.

El s-a întrupat conștiinței și existenței noastre etnice, în toate virtuțile sacre ale Neamului! Era tulburător și strălucitor, cruce și răscruce, țâșnea din adânc și se prefigura în înalt! Profunzimea lui era un univers al inimii, al sufletului, al ochilor, al gândurilor, al cuvintelor!

În El respira profund Cerul și Pământul Daciei, pe care și-o urzea mereu spre înfăptuire măreață, mistică, jertfiindu-se într-o totalitate și plinătate devenirii noastre naționale!

Profetul nostru, a redat Daciei sale nemuritoare, sensul ei martiric în Imediat și în Veșnicie! Suferința lui pentru Neam era virtutea alegerii sale și jertfa supremă, sensul chemării sale!

Neamul l-a chemat și El a ales să ne rămână Luceafăr în cer și un Izvor nesecat în Vatra străbună, de poezie, cântare, încântare, profetism, adevăr, iubire, dor și de frumusețe!

Mulțumim Bunului Dumnezeu și Fecioarei Crăiese, că ni l-a redat pe Luceafăr nemuririi noastre !

„Dacă poetul e înzestrat cu darul excepțional de a pătrunde în noi, a ni se descoperi cu tainele lui, a ni se comunica și a ne stăpâni, creându-ne stări și emoții elevate, și cititorul la rândul său trebuie să fie un poet cu darul cunoașterii și al trăirii, dar și cu un sentiment de iubire față de cel care-i dă o imagine mai frumoasă a lumii. Cultivarea poetului în sufletul cititorului, pare un lucru firesc și nici nu se poate concepe altfel plăcerea de a gusta poezia.” (Pan M. Vizirescu, *În setea de lumină și mister a lui Blaga, Gândirea*, Anul IV, nr. 1-2/ 1995)

